ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ

ОДЛУКА

Представка број 34789/23

Јасмина ПУНДА
против Србије

Европски суд за људска права (Треће одељење), на заседању Одбора 8. септембра 2026. године у саставу:

Peeter Roosma*, председник*,

Úna Ní Raifeartaigh,

Mateja Đurović*, судије*,

и Olga Chernishova, *заменица секретара Одељења,*

Имајући у виду:

представку (број 34789/23) против Републике Србије коју је 12. септембра 2023. године, према члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: „Конвенција”), Суду поднела држављанка Србије, госпођа Јасмина Пунда (у даљем тексту: „подноситељка”), рођена 1969. године и која живи у Смедереву, а коју је заступала госпођа Т. Васовић, адвокат из истог града;

одлуку да се о притужби у вези са чланом 4. Протокола број 7 уз Конвенцију обавести Влада Србије (у даљем тексту: „Влада”), коју заступа њена заступница, госпођа З. Јадријевић Младар, и да се остатак представке прогласи недопуштеним;

Запажања страна у спору;

одлуку да одбаци приговор Владе на разматрање представке од стране Већа;

Након већања, одлучује како следи:

ОКОЛНОСТИ ПРЕДМЕТА

1. Предметна представка се односи на наводну повреду начела *ne bis in idem*.

2. Подноситељка и извесни Н.П. су ухапшени 2. октобра 2012. године од стране полиције у Смедереву, на обали реке Дунав. У тренутку хапшења, код њих је пронађено око 5.000 литара дизел-горива за које нису могли да пруже било какву документацију о пореклу или начину на који су исто набавили.

3. Полицијска управа у Смедереву је 5. октобра 2012. године поднела кривичну пријаву Основном јавном тужилаштву у Смедереву (у даљем тексту: „јавни тужилац”) против подноситељке и Н.П., због сумње на извршење кривичног дела недозвољена трговина из члана 243. Кривичног законика Републике Србије. Према наводима из кривичне пријаве, подноситељка и Н.П. су купили гориво од пловила које се кретало Дунавом, са

намером да исто препродају по вишој цени, и то без неопходног одобрења. Истог дана, јавни тужилац је истражном судији Суда у Смедереву упутио предлог за предузимање одређених истражних радњи, односно да испита подноситељку и наложи вештачење у вези са одузетим горивом.

4. Јавни тужилац је 21. новембра 2012. године затражио од Пореске управе информацију о томе да ли је против подноситељке покренут прекршајни поступак, те да, уколико јесте, достави копију захтева.

5. Дана 25. јуна 2013. године, истражни судија је саслушао подноситељку у присуству њеног адвоката, а истог дана вештак је доставио свој налаз истражном судији.

6. Јавни тужилац је 18. јула 2013. године одбацио кривичну пријаву против подноситељке и Н.П. због одсуства основа сумње да су учинили кривично дело. Конкретно, јавни тужилац је навео да се са сигурношћу није могло утврдити да је дизел-гориво купљено ради препродаје, а не за личну употребу, односно за грејање куће подноситељке.

7. Пореска управа је 10. фебруара 2015. године затражила од јавног тужиоца информације о статусу кривичног поступка покренутог против подноситељке и Н.П., а нарочито о томе да ли је тај поступак и даље у току.

8. Пореска управа је 20. априла 2015. године затражила од Прекршајног суда у Смедереву покретање поступка због царинског прекршаја против подноситељке и Н.П., због поседовања дизел-горива за које није плаћена царина, чиме је прекршен члан 297. Царинског закона Републике Србије.

9. Јавни тужилац је 6. октобра 2015. године обавестио Прекршајни суд да је кривична пријава против подноситељке, у вези са догађајима од 2. октобра 2012. године, одбачена (видети став 6 горе).

10. Прекршајни суд у Смедереву је 7. маја 2018. године огласио подноситељку и Н.П. одговорнима за прекршај и изрекао сваком од њих новчану казну у износу од 339.500 динара (што је у том тренутку одговарало износу од око 2.875 евра). Такође је наложио и одузимање горива.

11. Прекршајни Апелациони суд је 30. августа 2018. године потврдио пресуду првостепеног суда.

12. Подноситељка је 7. октобра 2018. године поднела уставну жалбу, притужујући се, између осталог, на повреду права да јој се не суди два пута у истој ствари.

13. Уставни суд је дана 19. маја 2023. године одбацио уставну жалбу подноситељке.

14. Подноситељка се касније притуживала Суду да јој је суђено и да је осуђена у прекршајном поступку након што је већ ослобођена за исто дело у кривичном поступку, чиме је прекршено начело *ne bis in idem* из члана 4. Протокола број 7 уз Конвенцију.

ОЦЕНА СУДА

15. Влада је тврдила да је представка очигледно неоснована. Она је оспоравала постојање елемента *idem*, тврдећи да се кривични поступак и прекршајни поступак односе на различита дела, упркос томе што су исти произашли из исте чињеничне основе. Даље је тврдила да, с обзиром на то да је јавни тужилац одбацио кривичну пријаву, кривични поступак није резултирао утврђивањем кривице подноситељке, те да она није била ослобођена оптужбе, осуђена нити кажњена. На крају, Влада је изнела став да су Пореска управа и јавни тужилац деловали координисано, при чему је свако од њих, пре покретања поступка, проверио да ли се пред другим органом води поступак против подноситељке, те да, сходно томе, није дошло до дуплирања поступака (*bis*), већ су та два поступка била комплементарна (видети ст. 4, 7.. и 9. горе).

16. Подноситељка је оспорила приговоре Владе и остала при својим наводима. Она је тврдила да је јавни тужилац, након пријема кривичне пријаве од стране полиције, могао исту одмах да одбаци. Уместо тога, током првог поступка, она је била лишена слободе и испитана заједно са саоптуженим, док су истовремено сачињени налаз вештака и полицијски извештај. Ове истражне радње је спровео истражни судија у складу са Закоником о кривичном поступку Републике Србије који је био на снази у предметно време, а којим су такве радње у кривичним предметима поверавање истражном судији, чиме је поступку дат судски карактер. Након темељне истраге коју је спровео истражни судија, јавни тужилац је одбацио кривичну пријаву, што је одлука која је, у суштини, имала дејство ослобађајуће пресуде. Подноситељка је даље навела да би, да поступак није обустављен, неизбежно уследила ослобађајућа пресуда.

17. Суд не сматра неопходним да испита приговоре Владе јер је представка у сваком случају недопуштена из разлога који су наведени у наставку.

18. Општа начела која се односе на право да се лице не гони и не кажњава двапут за исто дело су сажета у предмету *Mihalache против Румуније* ([ВВ], број 54012/10, ст. 81–116, од 8. јула 2019. године).

19. Суд понавља да члан 4. Протокола број 7 има за циљ да забрани понављање кривичних поступака који су правноснажно окончани. У том погледу, Суд је доследно заузимао став да обустава кривичног поступка од стране тужиоца не представља ни осуђујућу нити ослобађајућу пресуду, те да се, сходно томе, члан 4. Протокола број 7 не примењује у таквим околностима (*ibid*. став 96, и предмети цитирани у њој; видети такође преглед судске праксе Суда о овом питању у *Одлуци о захтеву за давање саветодавног мишљења према Протоколу број 16 у вези са тумачењем члана 4. Протокола број 7 уз Конвенцију*, захтев број *P16-2023-002*, Врховни суд Естоније, ст. 22–29, од 19. фебруара 2024. године). Насупрот томе, само у специфичним и суштински другачијим околностима, попут оних у предмету *Mihalache* (цитираном горе) у којем је тужилац обуставио поступак и притом истовремено изрекао санкцију кажњивог и одвраћајућег карактера, Суд је утврдио да таква одлука суштински представља „осуду" у смислу те одредбе. У наведеном предмету, Суд је нагласио да таква одлука није представљала пуку обуставу поступка, те у том случају члан 4. Протокола број 7 не би био примењив (видети *Mihalache*, цитиран горе, ст. 99–101.).

20. У предметном случају, Суд сматра да јавни тужилац одбацивањем кривичне пријаве није утврдио кривичну одговорност подноситељке. Тачно је да је, на захтев тужиоца, истражни судија саслушао подноситељку и да су прибављени додатни докази. Међутим, сâма чињеница да је истражни судија, на захтев јавног тужиоца, спровео одређене истражне радње не значи, супротно наводима подноситељке, да је она ослобођена оптужби након што је суд утврдио њену кривичну одговорност. Чињеница да је наведене радње предузео истражни судија, а не јавни тужилац, одражава домаћи систем кривичног поступка који је био на снази у релевантном периоду, а према којем је истрага била у надлежности истражног судије, а не тужиоца, што је систем који је у међувремену реформисан. У сваком случају, истражни судија није закључио да нема довољно основа за покретање кривичног поступка, већ је ту одлуку донео јавни тужилац. На крају, за разлику од ситуације у предмету *Mihalache*, Суд даље констатује да у предметном случају тужилац није изрекао никакву санкцију.

21. У светлу претходно наведеног, Суд сматра да је одлука јавног тужиоца представљала пуку обуставу поступка. Из тога произлази да предметни случај спада у оквир устаљене судске праксе према којој се члан 4. Протокола број 7 уз Конвенцију не примењује у таквим околностима.

22. У складу са тим, предметна представка је недопуштена као *ratione materiae* неспојива са одредбама Конвенције, те се мора одбацити у складу са чланом 35. ст. 3(а) и 4. Конвенције.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

Проглашава представку недопуштеном.

Састављено на енглеском језику и прослеђено у писаном облику 1. октобра 2026. године.

Olga Chernishova	Peeter Roosma
Заменица Секретара	Председник